

Operatiivinen sopimus Turun kaupungin kunnallisten suomenkielisten varhaiskasvatuspalvelujen tuottamisesta vuonna 2015

Sisällys

Sopimuksen osapuolet ja tarkoitus.....	3
Toimintaympäristö ja sen mahdolliset muutokset	3
Asiakkuudet ja palvelujen kysyntä vuonna 2015	4
Toimintatapoja koskevat keskeiset pariaatteet ja niiden muutokset.....	5
Sopimuksen tarkoittaman toiminnan resursointi	6
Tavoitteet toimintavuodelle	8
Operatiivisen sopimuksen tavoitteet varhaiskasvatuksen palvelualueilla	8

Sopimuksen osapuolet ja tarkoitus

Tällä operatiivisella sopimuksella palvelutuotantoa edustava palvelualuejohtaja sopii kasvatus- ja opetuslautakunnan ja kaupunginhallituksen välisen strategisen sopimuksen asettamien tavoitteiden mukaisesta palvelutoiminnan laajuudesta ja resursseista sekä toimista palvelutuotannon kehittämiseksi. Operatiivinen sopimus sisältää palvelualueen keskeiset toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumista kuvaavat mittarit ja laatutavoitteet mittareineen.

Toimintaympäristö ja sen mahdolliset muutokset

Varhaiskasvatuksen hallinnon siirryttyä Sosiaali- ja terveysministeriöstä Opetus- ja kulttuuriministeriöön vuoden 2013 tehtiin päivähoitolakiin vain keskeisimmät muutokset. Lasten hoidon tukien osalta vastuu säilyi Sosiaali- ja terveysministeriössä. Pienten lasten hoitojärjestelmään liittyvä lainsäädännön uudistaminen etenee vähitellen. Eduskunta on 19 päivänä syyskuuta 2014 lähettänyt sivistysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi perusopetuslain 26 a ja 35 §:n muuttamisesta ([HE 135/2014 vp](#)) (esiopetuksen velvoittavuus). Laki tulee voimaan 1.1.2015 ja koskee 1.8.2015 alkavaa toimintakautta.

Varhaiskasvatuslain uudistaminen etenee kahdessa vaiheessa. Hallituspuolueet pääsivät joulukuussa 2014 sopimukseen varhaiskasvatuslain I-vaihetta koskevästä esityksestä eduskunnalle. Helmikuun alussa 2015 päätettiin, että hallituksen esitystä eduskunnalle subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta eikä kotihoidontuen puolittamisesta anneta. Mahdollinen subjektiivisen oikeuden rajoittaminen sisältyy varhaiskasvatuslain uudistamisen II vaiheeseen, eikäs aikataulusta ole tässä vaiheessa tietoa. Niin ikään päivähoiton maksuperusteiden muutoksen etenemisestä vuoden 2015 aikana ei ole saatu tietoa.

Hallituksen esityksen (HE 341/2014) eduskunnalle laeiksi päivähoidosta annetun lain muuttamisesta mukaan, uuden varhaiskasvatuslain on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2015. Ehdotetuissa muutoksissa kokonaan uusina asioina lakiin kirjattaisiin säännökset päiväkodin ryhmäkoosta, lapsen varhaiskasvatussuunnitelmasta, osallisuudesta ja vaikuttamisesta, arvioinnista sekä yhteistyöstä. Asiantuntijavirasto ehdotetaan muutettavaksi Opetushallitukseksi. Valtakunnallisista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista säädettäisiin laissa. Esitetyillä muutoksilla ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia kunnille.

Vuoden 2015 alusta alkaen varhaiskasvatuksen palvelualue jakaantuu kahteen vastuualueeseen. Suomenkielisiin kunnallisiin varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat lasten päivähoito, esiopetus ja avoin varhaiskasvatus. Toimintaa johtaa palvelualuejohtaja Maija-Liisa Rantanen. Yksityisten varhaiskasvatuspalveluiden kokonaisuutta johtaa palvelualuejohtaja Vesa Kulmala. Hänen vastuulleen kuuluu myös varhaiskasvatuksen palveluohjaus. Yksityisessä varhaiskasvatuksessa noudatetaan soveltuvin osin tätä kunnallisten suomenkielisten varhaiskasvatuspalveluiden sopimusta.

Varhaiskasvatuspalvelujen piiriin hakeutuneiden määrä on ollut kasvussa vuodesta 2008. Viralliset ennusteet alle kouluikäisten määrästä ennustavat myös kasvua tulevina vuosina. Heikentynyt työmarkkinatilanne on vaikuttanut päivähoitopaikkojen kysyntään; palvelujen piirissä olevien lasten määrän suhteellinen osuus on kuitenkin ollut hitaassa kasvussa. Vieraskielisten lasten määrä omalta osaltaan on kasvussa. Tehostetun ja erityisen tuen arviointia on uudistettu vuonna 2014 ja siihen tullaan kiinnittämään edelleen erityistä huomiota vuoden 2015 aikana. Tuen tarpeen määrittelyn edellytyksenä on yleisen tuen kriteerien toteutuminen.

Haasteena on perhepäivähoidon säilyminen yhtenä päivähoidon vaihtoehtona. Uusien perhepäivähoitajien rekrytointi työelämästä poistuvien hoitajien tilalle on haasteellista. Ryhmäperhepäivähoitoa tuotetaan Turussa ainoastaan yksityisenä tuotantona.

Asiakkuudet ja palvelujen kysyntä vuonna 2015

Seuraavassa taulukossa on esitetty palvelun piirissä olevien lasten lukumäärät 2010-2014. Koska hankittujen palvelujen ja lasten hoidon tukien hallinnointi on keskistetty yksityisten palvelujen tilaajayksikköön, ko. palvelujen piirissä olevat lapset ja määrärahat ovat osa tätä sopimusta.

	2010	2011	2012	2013	2014	Ennuste 2015
Kaupungin omat päiväkotit ja perhepäiväh. yht	5 439	5 532	5 609	5 638	5 591	5 600
Päiväkoti	4 973	5 085	5 193	5 270	5 279	5 320
joista esiopetuksessa	1 167	1 239	1 233	1 265	1 279	1 400
Perhepäivähoito	466	447	416	368	312	280
Avoin varhaiskasvatus	469	482	523	527	451	600
Hankitut, maksusit, palveluseteli yht	581	774	949	1 129	1 361	1 530
Maksusitoumus (ent. ostop)	425	216	108	48	0	0
Palveluseteli	156	551	832	1 072	1 172	1 530
joista esiopetuksessa	110	131	157	178	168	200
Seutusopimus	0	7	9	9	3	5
Avoin varhaiskasvatus	0	17	38	41	18	30
Lasten hoidon tuet	2 960	2 970	2 783	2 680	2 602	2 610
Kotihoidon tuki	2 096	2 234	2 154	2 090	2 081	2 100
Yksityisen hoidon tuki yht.	864	736	629	590	521	510
päiväkoti	544	406	262	199	133	80

perhepäivähoito	272	269	276	288	283	300
hoito lapsen kotona	48	51	60	62	52	50
ryhmäperhepäivähoito	0	10	31	41	53	80

Kaupunginhallitus päätti 15.12.2014 § 192, että sivistystoimialalla tullaan luopumaan laaditun aikataulun mukaisesti joistakin ulkoa vuokratuista tai kaupungin omistuksessa olevista päiväkotikiinteistöistä. Päätökseen sisältyi Jagellonicankatu 3:n, Ahvenanmaankatu 2:n ja Koukkarinkatu 6:n toimintayksiköiden lakkauttaminen ja tiloista luopuminen sekä Ymmyrskuonkatu 12 B:n esiopetustoiminnan lopettaminen elokuusta 2015 alkaen. Tiloista luopuminen vähentää yhteensä 56 päivähoito- ja 28 esiopetuspaikkaa. Vanhempien niin halutessa kaikki paikat pystytään järjestämään kunnallisen toiminnan muissa toimipaikoissa. Mahdollista on myös, että osa päivähoitolapsista siirtyy yksityisen palveluntuottajan yksiköihin. Kunnallisen päiväkotitoiminnan hoitopaikkojen käyttöä voidaan tehostaa huomioimalla 11-päiväisessä hoitosuhteessa olevien lasten hoitopaikkavarauksen vaikutus päiväkodin täyttöasteeseen. Kokonaisuudessaan arvioidaan vuodelle 2015 lapsimäärien kasvua, joka koostuu kysynnän tarpeen kasvusta ja tavoitteesta vähentää päivähoitojonossa olevien lasten määrää.

Yksityisen hoidon tuen ja kuntalisän käyttö on vähentynyt vuoden 2014 aikana, vuoden 2015 käytön ennustetaan pysyvän edellisen vuoden tasolla. Kunnallisessa perhepäivähoidossa ennustetaan lapsimäärän edelleen hieman alenevan. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhot ja leikki puistot jatkavat olemassa olevilla resursseilla, joten kävijämäärien ennustetaan pysyvän vuoden 2014 keskimääräisellä tasolla.

Toimintatapoja koskevat keskeiset pariaatteet ja niiden muutokset

Esiopetussuunnitelmia täydennettiin keväällä ja kesällä 2014 uuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain kirjausten mukaisesti. Oppilashuollon käytäntöjen suunnittelu ja kehittäminen uuden lain mukaiseksi jatkuu vuonna 2015. Esiopetuksen osalta on käynnistynyt uuden opetussuunnitelman laadintaprosessi OPS2016. Uusien kunta- ja yksikkökohtaisten esiopetussuunnitelmien tulee olla käytössä elokuussa 2016.

11-päiväisten lasten määrän tarkastelu

Varhaiskasvatuksen eri yksiköissä on hoitosuhteessa lapsia, jolle on varattu maksimissaan 11 päivää kalenterikuukaudessa. Mainitusta säännöllisestä poissaolosta sovitaan hoitosopimuksessa lapsen vanhempien ja hoitopaikan esimiehen kesken. Sopimus tulee tehdä ennen maksumääritystä vähintään kolmen kuukauden ajaksi. Mikäli palvelun tarve muuttuu alle kolmen kuukauden aikana työ- tai opiskelupaikan saannin vuoksi, hoitosopimus päivitetään muutoksen ajankohdasta alkaen. Päivähoitoyksikköjen johtajat ja palvelualueiden päälliköt tarkastelevat ryhmiä, joissa on sijoitettuna 11-päiväisiä lapsia. Tavoitteena on tehostaa hoitopaikkojen täyttöä lisäämällä lapsia ko. ryhmiin. 11 hoitopäivää kuukaudessa käyttävien lasten painokertoimet kirjataan Efficajärjestelmän pal-

velun tarpeeseen. Painokertoimien tallettaminen järjestelmään tuottaa raportoinnin täyttö- ja käyttöasteisiin todellisen täytön ja käytön mukaisia prosentteja.

19.11.2014 tulostetun tilaston mukaisesti eri varhaiskasvatuksen yksiköissä on 11 päivän hoitosuhteissa eri-ikäisiä lapsia seuraavasti:

Syntymävuosi	2008	2009	2010	2011	2012	2013	yht.
lkm	47	59	65	59	67	19	316

Tehostetun ja erityisen tuen tarpeiden määrittely ja tarkastelu

Tehostetun tai erityisen tuen ehtojen toteutumisen edellytyksenä on, että kaikki yleiseen tukeen kuvatut tuen osa-alueet toteutuvat. Tuen tarpeita tarkastellaan säännöllisesti, jolloin tarpeita voidaan muuttaa joustavasti lapsen kasvun ja kehityksen tarpeiden mukaisesti. Ryhmäkoon arvioinnin ja avustajaresurssien lisäksi merkittävänä tukena toimivat erilaiset aktiivisessa käytössä olevat pedagogiset menetelmät. Varhaiskasvatuksen erityisopettajien työpanosta suunnataan edelleen suoraan lapsiryhmien toimintaan sekä niiden työtapojen mallittamiseen ja konsultointiin.

Varhaiskasvatuksen palvelualueen siirtyminen kahden palvelualueen malliin

Varhaiskasvatuksen hallintoa tehostetaan siirtymällä neljän maantieteellisen palvelualueen mallista kahden maantieteellisen varhaiskasvatusalueen malliin. Uudet maantieteelliset alueet ovat pohjoinen varhaiskasvatusalue ja eteläinen varhaiskasvatusalue. Varhaiskasvatusalueiden aluepäälliköiden tehtävät ja työnkuvat on määritelty uudestaan.

Sopimuksen tarkoittaman toiminnan resursointi

	TA 2014	TA muutokset	TA 2014 muutoksineen	TAE 2015 10.12.2014
--	------------	-----------------	-------------------------	------------------------

VARHAISKASVATUS

TOIMINTATUOTOT				
TOIMINTATULOT YHTEENSÄ	7 518 657	0	7 518 657	7 192 515
TOIMINTAMENOT				
TOIMINTAMENOT YHTEENSÄ	67 113 545	-1 352 432	65 761 113	62 598 540
TOIMINTAKATE	-59 594 888	1 352 432	-58 242 456	-55 406 025

Tavoitteet toimintavuodelle

Operatiivisen sopimuksen tavoitteet varhaiskasvatuksen palvelualueilla

Strategisen sopimuksen kaupunginvaltuustoon nähden sitova tavoite			Palvelualueen keskeiset strategisen sopimuksen toimenpiteet		
”Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta”			Varhaiskasvatuspalveluja lisätään monipuolisesti, yksityisen palvelutuotannon osuutta kasvatetaan erityisesti peruspäivähoidossa. Varhaiskasvatuksen kokonaiskustannus lasta kohden alenee.		
Tavoite	Kuvaus keinoista tavoitteen saavuttamiseksi <i>Vastuu- ja yhteistyötahot</i>	Mittari tavoitteen toteutumisen seurantaan	Tavoitetaso	Resurssitarve	Tavoitetta tukevat hankkeet
Lapsen osallisuutta lisätään.	Syksyisin lapsille suunnattu laatu prosessiin liittyvä kysely vakiintuu. Ph-yksiköiden johtajat. Kasvatus- ja ohjaushenkilöstö	Kysely toteutetaan kaikissa päiväkotiryhmissä lapsen ikä- ja kehitystasot huomioiden.	Toteutuu 100% . (nykytilanne: kyselyä ei käytetä systemaattisesti kaikissa ryhmissä)	Ei lisäresurssitarvetta.	Laatu prosessi.
Ulkopäiväkotiryhmien määrän lisääminen	Etsitään sopivia yksiköitä ja alueita, joilla toiminta voitaisiin käynnistää. Ph-yksiköiden johtajat, aluepäälliköt.	Varhaiskasvatussuunnitelma toteutuu myös ulkopäiväkotien toiminnassa.	Määrä lisääntyy / toiminnan suunnittelu on aloitettu ryhmien lisäämiseksi. (nykytilanne: 1 ryhmä toiminnassa)	Hyödynnetään olemassa olevaa resurssia. Kotien perustamis- ja hankintainvestoinnit.	
Avoimien varhaiskasvatuspalveluiden lisääminen ja kehittäminen	Uusien toimintojen käynnistäminen, mikäli henkilöstöresurssit sallivat. Hyödynnetään asiakaspalautteesta saatu tieto toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.	Uusien toimintojen määrä. Asiakaspalauttekoonti.	Uusia toimintoja on saatu lisää olemassa oleviin päiväkotikiinteistöihin. Saatu asiakaspalautte on hyödynnetty kehittämisessä.	Hyödynnetään olemassa olevaa resurssia.	

	Ph-yksiköiden johtajat, aluepäälliköt.				
Hoitopaikan hinta päiväkotihoidossa alenee.	YTE-mallin mukainen arviointi tarkentuu. Hoitopaikkojen täyttö tehostuu. Palvelualuejohtaja, erityis- palvelupäällikkö, keltot, ph-yksikköjen johtajat, koko henkilöstö.	Kuukausiraportointi.	Lähestytään Kuusikkokuntien keskiarvoa. (2013: Kuusikko 9959, Turku 10377)	Ei lisäresurssitarvetta.	
Asiakastyytyväisyys pysyy entisellä tasolla.	Suoritetaan asiakastytyväisyyskysely Palvelupäällikkö, koko henkilöstö.	Kyselyn tulostaen keskiarvo.	Asiakastytyväisyyskyselyn ka. on 4,3 (= nykytila). Saadaan vastaajamäärä kasvamaan (vastaajien määrä vuonna 2013: 904, 2014: 1311)	Ei lisäresurssitarvetta.	

Strategisen sopimuksen kaupunginhallitukseen nähden sitova tavoite			Palvelualueen keskeiset strategisen sopimuksen toimenpiteet		
Kasvatus- ja opetuspalvelut ovat korkeatasoisia, vetovoimaisia ja kilpailukykyisiä			Varhaiskasvatuspalvelun järjestäminen lakisääteisessä ajassa		
Tavoite	Kuvaus keinoista tavoitteen saavuttamiseksi	Mittari tavoitteen toteutumisen seurantaan	Tavoitetaso	Resurssitarve	Tavoitetta tukevat hankkeet
	Vastuu- ja yhteistyötahot				
Yli määräajan jonottaneita	Hoitopaikkojen tehokas	Yli määräajan jonottavia	Määrä vähenee.	Tehostetaan olemassa olevien	

den hakemukset vähenevät	täyttö ja käyttö. Palvelualuejohtaja, yksikköesimiehet, aluepäälliköt	en määrä.		resurssien käyttöä.	
Asiakas ohjautuu tarpeidensa mukaisesti palvelun piiriin	Kunnallisen varhaiskasvatuksen palveluja arvioidaan, suunnitellaan ja kehitetään strategisen sopimuksen ja asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.	Peruspäivähoidossa (päiväkotihoido, ryhmäperhepäivähoito, perhepäivähoito) olevien lasten osuudet hankittu / oma tuotanto	Peruspäivähoidossa yksityinen tuotanto 27%, oma tuotanto 73% (2014: 25% / 75%)	Olemassa olevien resurssien kohdentaminen tavoitteiden ja tarpeiden mukaisesti.	

Strategisen sopimuksen kaupunginhallitukseen nähden sitova tavoite			Palvelualueen keskeiset strategisen sopimuksen toimenpiteet		
Palveluverkko mahdollistaa tehokkaan palvelutuotannon			Palveluverkon jatkuva arviointi suhteessa kysyntään ja tarpeeseen sekä tarvittavien muutosten toteuttaminen Tilankäytön tehostaminen		
Tavoite	Kuvaus keinoista tavoitteen saavuttamiseksi	Mittari tavoitteen toteutumisen seurantaan	Tavoitetaso	Resurssitarve	Tavoitetta tukevat hankkeet
	<i>Vastuu- ja yhteistyötahot</i>				
Huonokuntoisista ym. yksiköistä ja toimipisteistä luopuminen.	Toimipisteistä luovutaan kaupunginvaltuuston palveluverkkopäätöksen mukaisesti. Poistuvien hoitopaikkojen tilalle järjestetään uudet hoitopaikat. Henkilöstöä siirretään varhaiskasvatuksessa tarpeiden mukaan. Varhaiskasvatuksen yksikkökokonaisuuksia ja johtajuusjärjestelyjä rakennetaan uudelleen.	Varhaiskasvatuksen vuokratustannukset ovat alentuneet.	Luovutaan päätettyjen toimipisteiden toiminnasta.	Varhaiskasvatuksen hallinnon resurssi toimintojen uudelleen organisointiin ja lasten sijoitteluun. Yksikköesimiesten resurssi uusien yksikköjen käynnistämiseen ja työyhteisöjen rakentamiseen.	

	Palvelualuejohtaja, aluepäälliköt, palveluohjaus				
Päivähoitopaikkojen täytössä hyödynnetään olemassa olevien resurssien tuomat mahdollisuudet	Tiedot vapaista hoitopaikoista ovat ajantasaisesti kirjattuna Effica-järjestelmään.	Olemassa olevien hoitopaikkojen täyttö- ja käyttöaste.	Olemassa olevissa hoitopaikoissa ei ole vajaakäyttöä. Koko kaupungin täyttöaste vuositasolla keskimäärin 90% (2014: 79,4%)	Ei lisäresurssitarvetta.	

Strategisen sopimuksen kaupunginhallitukseen nähden sitova tavoite			Palvelualueen keskeiset strategisen sopimuksen toimenpiteet		
Lasten ja oppijoiden hyvinvointia lisätään kestäväällä tavalla			Lisätään (koulutuksellista) tasa-arvoa, sivistystoimiala toimii tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden pilottikohteena		
Tavoite	Kuvaus keinoista tavoitteen saavuttamiseksi <i>Vastuu- ja yhteistyötahot</i>	Mittari tavoitteen toteutumisen seurantaan	Tavoitetaso	Resurssitarve	Tavoitetta tukevat hankkeet
Oppilashuoltoryhmien toiminnan ja toimintakulttuurien vaikiinnuttaminen.	Kehitetään toimintaa opetussuunnitelmiin kirjatulla tavalla. Päivähoitoyksiköiden johtajat	Opetussuunnitelmiin kirjattujen toimintatapojen toteutuminen: oppilashuoltoryhmät ja nivelvaiheyhteistyö.	Uuden lain mukaiset rakenteet ja ryhmät ovat toiminnassa.	Ei resurssitarvetta.	
Varhaiskasvatuksen toiminnan ja sisältöjen kehittäminen havaittujen tarpeiden perusteella.	Havainnoinnin ja tulosten analyysin pohjalta yksiköt määrittelevät kehittämistarpeensa. Päivähoitoyksiköiden johtajat, hoito- ja kasvatushenkilöstö	Hankkeiden määrä.	Jokaisessa päiväkotiyksikössä on määriteltty oma kehittämishanke. Oppimisympäristöjä tarkastellaan ja kehitetään hankkeen tulosten näkökulmasta.	Havainnointien ajaksi tarvittava sijaistarve (varahenkilö).	Orientaatiohanke
Otetaan käyttöön alle kouluikäisten lasten hyvinvoinnin ja liikkumisen ohjelma.	Liikunnan merkityksen ylläpitäminen varhaiskasvatuksen toiminnoissa. Yhteistyö huoltajien kanssa. Päivähoitoyksiköiden johtajat, hoito- ja kasvatushenkilöstö.	Jokaisessa yksikössä on käytössä varhaiskasvattajan ja johtajan työkirja.	Vähintään 2 h liikuntaa / päivä toteutuu lapsen arjessa.	Ei lisäresurssia.	Valtakunnallinen hyvinvoinnin ja liikkumisen hanke (Valo r.y.)

Pienryhmätoiminta päiväkodeissa	Säännölliset koulutukset. Erityispalvelupäällikkö, päivähoidtoykisköiden johtajat, kasvatus- ja ohjaushenkilöstö	Toteuman seuranta lomakkeessa: Esimiehen tueksi.	Pienryhmätoiminta on vakiintunut toimintamalli kaikissa päiväkotiyksiköissä (nykytila: osa yksiköistä on vielä harjoittelemassa mallia)	Sisäiseen koulutukseen käytetty aika.	
Kasvatuskumppanuuskoulutuksia jatketaan suunnitelman mukaisesti.	Täydennyskoulutuksesta vastaava palvelupäällikkö organisoii koulutukset.	Koulutukseen osallistuminen.	36 henkilöä / vuosi koulutettu.(nykytila: 72 henkilöä koulutettu / v) Uusia sisäisiä kouluttajia koulutetaan 6. (nykytila: sisäisiä kouluttajia koulutettu ainoastaan aloitusvaiheessa)	Sijaistarve. Koulutusmääräraha sisäisten kouluttajien kouluttamiseen.	
Esiopetussuunnitelman valmistuminen.	Prosessi toteutuu hankesuunnitelman mukaisesti. Palvelupäällikkö, yksikköjohtajat, lastentarhanopettajat	Opetussuunnitelma on valmis.	Kuntatason esiopetussuunnitelma hyväksytään lokakuun jaostossa.	4 htv + koulutuksen ja koulutukseen varattu määräraha. Toteutetaan työajan puitteissa.	

Strategisen sopimuksen kaupunginhallitukseen nähden sitova tavoite			Palvelualueen keskeiset strategisen sopimuksen toimenpiteet		
Kansainvälinen Turku			Vieraskielisen väestön integrointi		
Tavoite	Kuvaus keinoista tavoitteen saavuttamiseksi	Mittari tavoitteen toteutumisen seurantaan	Tavoitetaso	Resurssitarve	Tavoitetta tukevat hankkeet
	Vastuu- ja yhteistyötahot				
Valmistavaan opetukseen osallistuvien lasten suo-	Valmistavan opetuksen käynnistäminen esiopetuk-	Valmistavassa opetuksessa olevien lasten	Valmistava opetus on käynnistynyt kh:n pää-	Kevätlukukaudella 3 resurssilastentarhanopettajaa. Toiminnan	

men kielen oppimisen, sosiaalisten suhteiden ja kotoutumisen edistäminen sekä esiopetuksen sisältöjen omaksumisen edistäminen.	sessassa Aluepäällikkö, Valmotyöryhmä	määrä.	töksen mukaisesti ja lapsen opinto-ohjelma on käytössä.	laajentuessa elokuusta 2015 alkaen 6 resurssilastentarhanopettajaa.	
--	--	--------	---	---	--

Strategisen sopimuksen kaupunginhallitukseen nähden sitova tavoite			Palvelualueen keskeiset strategisen sopimuksen toimenpiteet		
Henkilöstön hyvinvointiin ja työelämän laatuun liittyvät tavoitteet					
Tavoite	Kuvaus keinoista tavoitteen saavuttamiseksi <i>Vastuu- ja yhteistyötahot</i>	Mittari tavoitteen toteutumisen seurantaan	Tavoitetaso	Resurssitarve	Tavoitetta tukevat hankkeet
Esimiehet saavat tarvittavan tuen pedagogisen johtamisen kehittämiseen.	Yksiköiden hankkeiden pohjalta kootaan pedagogisia mentorointiryhmiä. Ph-yksikköjen johtajat ja palvelupäällikkö ja aluepäälliköt	Hankesuunnitelman toteutuminen ja kokoontumisten määrä. Nykytilan analyysit ja uudet innovaatiot	Mentorointiryhmät ovat aloittaneet kokoontumiset. Varhaiskasvatuksen johtamisen nykytilan analyysi ja uusien ideoiden innovointi suoritettu pilotissa mukana olevissa yksiköissä.	Palvelupäällikön työpanos orientaatiohankkeessa. n. 10 000 € 2015-2016 + esimiesten työaika	Orientaatiohanke Kestävä johtajuushanke.